

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง สื่อสารสร้างสรรค์ (๑)

ครูผู้สอน ครูมานิตา สาเหล็ก

ครูพรเทพ ปานยิ้ม

สื่อสารสร้างสรรค์(๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนย่อความได้
๒. เขียนย่อความได้
๓. มีมารยาทในการเขียน

การเขียนย่อความ

คือการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้จากการอ่านหรือฟัง จากนั้นจึงนำสาระสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อ ใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่าย ได้ใจความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์โดยมีเนื้อความเช่นเดียวกับเรื่องที่อ่านหรือฟัง

ความสำคัญของการเขียนย่อความ

๑) ย่อความจากความเรียงร้อยแก้ว

คือการย่อความเรียง เช่น นิทาน ตำนาน ประวัติ
ปาฐกถา แถลงการณ์ ประกาศ โอวาท พระบรมราโชวาท

๒) การย่อความจากบทร้อยกรอง

คือการย่อความจากบทประพันธ์ประเภทโคลง ฉันท์
กาพย์ กลอน ร่าย เรียบเรียงเป็นความเรียงร้อยแก้ว

แนวทางการย่อความ

๑) อ่านเรื่องที่ย่ออย่างน้อย ๒ ครั้ง

Who - ใคร

What - ทำอะไร

Where - ที่ไหน

When - เมื่อไร

Why - ทำไม

How - อย่างไร

๕W๑H

แนวทางการย่อความ

๒) จับใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า โดยแยกใจความออก
จากผลความ

ตัวอย่าง

มนุษย์ต้องการเงินเพราะเงินสามารถซื้ออะไรได้ตามความต้องการ
จะนำไปซื้ออาหารรับประทาน ซื้อเสื้อผ้าสวมใส่ ซื้อที่อยู่อาศัยก็ได้
ยามเจ็บป่วยก็ใช้เงินรักษาตัวเองให้มีชีวิตอยู่รอดมาได้

แนวทางการย่อความ

๓) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้ย่อ

ควรคำนึงถึง

- ความกะทัดรัด
- ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ หรือใช้ชื่อนั้นโดยตรง
- ข้อความในเครื่องหมายอัฒภาคให้เรียบเรียงเป็นเรื่องเล่า ไม่ใส่เครื่องหมายอัฒภาค
- ถ้ามีคำราชาศัพท์ให้คงคำราชาศัพท์ไว้

โครงสร้างของย่อความ

๑) ความเรียงร้อยแก้ว

นิทานเรื่อง.....ของ.....จาก.....

หน้า.....ความว่า

.....

.....

.....

โครงสร้างของย่อความ

๒) ประกาศ แจ้งความ แลงการณ์ ระเบียบคำสั่ง

คำสั่งเรื่อง.....ของ.....ถึง.....

ลงวันที่.....ความว่า

.....

.....

.....

โครงสร้างของย่อความ

๓) จดหมาย

จดหมายของ.....ถึง.....

ลงวันที่.....ความว่า

.....

.....

.....

โครงสร้างของย่อความ

๔) หนังสือราชการ

หนังสือราชการของ.....แก่.....
เรื่อง.....เนื่องใน.....ณ.....วันที่.....ความว่า

.....

.....

.....

โครงสร้างของย่อความ

๕) พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท โอวาท สุนทรพจน์

โอวาทของ.....ถึง.....

เรื่อง.....ลงวันที่.....ความว่า

.....

.....

.....

โครงสร้างของย่อความ

๒) บทร้อยกรอง

โคลงสี่สุภาพเรื่อง.....ของ.....

ตอน.....จาก.....หน้า.....ความว่า

.....

.....

.....

กิจกรรมย่อสารสร้างสรรค์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง ใส่บาตร
ของชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง)จากหนังสือวิวิธภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หน้า ๑๒๔ - ๑๒๙ แล้วย่อความตาม
รูปแบบการย่อความให้ถูกต้อง

เรื่อง ใส่บาตร

นับตั้งแต่พ่อไปราชการชายแดน แม่ก็ต้องตื่นแต่เช้ามิดทุกวันเพื่อเตรียมอาหารใส่บาตร ปรกติแม่จะเป็นคนเอะอะโวยวาย แต่มีอยู่ขณะเดียวที่ฉันเห็นว่าคุณแม่นิ่งที่สุดก็คือกระบวนการที่แม่ใส่บาตรทั้งหมด ที่ฉันรู้ก็เพราะว่าวันนี้เป็นวันเกิดของฉัน แม่เรียกให้ฉันตื่นขึ้นมาใส่บาตรด้วย แม่บอกตั้งแต่ตอนกลางคืนว่า

“วันเกิด ใส่บาตรเสียหน่อย จะได้เป็นมงคลแก่ชีวิต” แม่ปลุกฉันด้วยน้ำเสียงเบา ๆ

เรื่อง ใส่บาตร

“โก๋ ๆ ตื่นเถอะลุก ไปช่วยแม่เตรียมของใส่บาตร” ฉันร้องฮือแต่พอนึกได้ก็รีบลุกขึ้น
ยามเช้าดูเป็นเวลาที่แม่นิ่งกว่ายามเย็น แม่ทำอะไรเงียบ ๆ ซ้ำ ๆ เวลาพูดก็จะเบา
เสียงคล้ายกับว่าแม่เกรงใจยามเช้ามากกว่ายามกลางคืน บ้านของเราอยู่ในซอยลึก
ดังนั้นยามเช้าจึงเงียบสงบ นาน ๆ จะได้ยินเสียงสวดของคนมุสลิมดังมาแต่ไกล

เรื่อง ใส่บาตร

พอเข้ามาในครัว แม่ก็เรียกฉันไปหุงข้าว ข้อนี้อันทำได้สบายมาก เพราะเป็นงานประจำของฉัน แค่นำข้าว ใส่น้ำแล้วก็ตั้งในหม้อเสียบปลั๊กแล้วกดปุ่ม จากนั้นก็มาช่วยแม่ทำกับข้าว แม่บอกว่า จะทำอาหารง่าย ๆ คือ แกงจืดเต้าหู้หมูสับ แม่เอาหมูสับถุงเล็ก ๆ ที่แยกเตรียมไว้ออกจากตู้เย็น ให้ฉันตำกระเทียมพริกไทยและรากผักชีเข้าด้วยกัน

เรื่อง ใส่บาตร

แล้วเอามาคลุกเคล้ากับหมู เหยาะน้ำปลาเล็กน้อยเตรียมไว้แล้วก็เรียกให้ฉันหัน
ต้นหอม ผักชี ฉันทำท่าจะซอย เสียงแม่ดูเบา ๆ
“อย่าซอย หันก่อนละน้า ละเอี้ยคนักจะเห็นไปเป็นผักอะไรเล่า” พอน้ำที่ตั้งไว้บนเตาเดือด
แม่ก็เอาหมูปั่นเป็นก้อน ๆ ใส่ ฉันชะโงกดู อยากจะเป็นคนทำต่อนี้เสียเอง
แต่แม่คงกลัวออกมาไม่งาม จึงไม่ให้ฉันปั้นหมูพอน้ำเดือดอีกครั้ง

เรื่อง ใส่บาตร

แม่ก็เอาเต้าหู้หลอด หั่นเป็นสี่ท่อนใส่ลงไป เอาสาหร่ายเผาไฟพอหอมใส่ลงไป
อีก พอเดือดทั้งหมด แม่ก็ใส่น้ำปลาแล้วเอาต้นหอมใส่ลงไป แล้วปิดไฟ

“ใส่ต้นหอมแล้วปิดไฟเลยนะ มันจะได้เขี้ยวน่ากิน”

พอแม่ทำแกงจืดเสร็จ รอสักพักหนึ่ง แม่ก็ตักใส่ถุงพลาสติกมัดยางจนแน่น
แม่มีวิธีทำถุงให้พองลม ซึ่งฉันทำไม่ได้ “ทำไมต้องทำให้พอง ะ ละคะ”

เรื่อง ใส่บาตร

“เป็นกันชนงลูก” แม่ว่า “เวลาคนอื่นมาเบียด จะได้ไม่เสียหาย”

พอตักกับข้าวเสร็จ แม่ก็จะเอามะม่วงเขียวเสวยมาปอกเปลือก แล้วก็หั่นใส่ถุงอีกชุดหนึ่ง คราวนี้ แม่ไม่ทำถุงpong ๆ แล้ว แต่กลับทำปากเปิด ๆ แบบไม่รู้ดยงทั้งหมด

“เป็นกันชนงลูก” แม่ว่า “เวลาคนอื่นมาเบียด จะได้ไม่เสียหาย”

พอตักกับข้าวเสร็จ แม่ก็จะเอามะม่วงเขียวเสวยมาปอกเปลือก แล้วก็หั่นใส่ถุงอีกชุดหนึ่ง คราวนี้ แม่ไม่ทำถุงpong ๆ แล้ว แต่กลับทำปากเปิด ๆ แบบไม่รู้ดยงทั้งหมด

เรื่อง ใส่บาตร

“เสียยังไงล่ะคะ” ฉันทสงสัย

“มันอบไป ถ้าอยู่ในถุงพลาสติก ผลไม้บางอย่างมีน้ำตาลมากก็จะอับแล้วก็มีกลิ่นเหม็นอย่างสับปะรดหรือมะละกอหรือแม้แต่มะม่วง เราต้องปล่อยให้ลมเข้าบ้าง จะได้ไม่เสีย” เตรียมกับข้าวและผลไม้เสร็จแล้ว แม่ก็ตักข้าวใส่ถ้วยเล็ก ๆ สอนฉันด้วยว่า

“ข้าวหรือกับข้าวใส่บาตร ต้องตักก่อนคนอื่นนะ...จะตักกินก่อนไม่ได้ ถ้าจะกินก่อนต้องแบ่งใส่บาตรไว้ก่อน”

“ทำไมล่ะคะ” ฉันทสงสัยอีก

เรื่อง ใส่บาตร

“ของที่เราจะใส่บาตร ต้องเป็นของดี ของที่เหมาะสมจะถวาย พระผู้ทรงศีล
ท่านเป็นผู้บริสุทธิ์ อยู่ในศีลในธรรม ก็ต้องถวายของที่บริสุทธิ์เหมาะสมกับท่าน”
ถึงตอนนี้ ฉันจะคันปากยิบ ๆ แต่ก็อดไม่ได้ที่จะพูด

“แม่จ๋า... แล้วถ้าเราใส่บาตรกับพระไม่ดีล่ะ”

แม่นิ่งไปอึดใจใหญ่ ก่อนหันมาถามฉันด้วยน้ำเสียงเรียบ ๆ

“ทำไมหนุถามอย่างนั้นล่ะ หนุเห็นพระไม่ดีมาจากไหนหรือ”

เรื่อง ใส่บาตร

“อ้าว...ก็บ่อยไป วันก่อนหนุยังเห็นพระมาขอตั้งค์คุณยายข้างบ้านเลย”

“โอ้ย...” แม่ร้อง “นั่นไม่ใช่พระจริงหรือ พระปลอม”

“นั่นสิ...แม่ แล้วเราจะรู้ได้ยังไงว่า พระรูปไหนจริง พระรูปไหนปลอม
เราจะได้ใส่บาตรได้ถูก”

เรื่อง ใส่บาตร

หลวงตาที่แม่เคยไปกราบ ท่านบอกแม่นะว่า ถ้าจะใส่บาตรให้ใส่ไปเลย นึกเสียว่าทำบุญทำทานด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ ทำเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา เพื่อให้ความเป็นพระสงฆ์ยังดำรงอยู่ได้ในสังคมปัจจุบัน เพราะถ้าไม่มีพระสงฆ์ก็ไม่มีผู้สืบทอดศาสนา คิดเสียอย่างนี้ตั้งแต่แรกก็จะได้ไม่ชุนมัว ใจก็เป็นกุศล ถ้าเป็นพระจริงถือว่าได้ทำบุญ ถ้าเป็นพระปลอมถือว่าได้ทำทาน ให้แล้วให้เลย เขาจะเป็นใคร อย่างไร ไม่ต้องสนใจ สนใจการกระทำของตนเอง ไม่สนใจการกระทำของคนอื่น”

เรื่อง ใส่บาตร

ฉันมองหน้าแม่ด้วยความแปลกใจ แม่พูดได้ยาวและอารมณ์เย็น ผิดไปจากแม่ที่เคยส่งเสียงปาว ๆ ทะเลาะกับน้องชาย

“แม่คิดอย่างนี้จริง ๆ หรือ”

คำถามของฉันทำให้แม่ยิ้ม “แม่พยายามจ่ะ”

เช้าวันนั้น แม่บอกฉันให้ไปใส่บาตรพระที่แม่มั่นใจว่า ไม่ปลอมเพราะมาจากวัดข้างหมู่บ้าน เดินมาเนิบช้าสองรูป แม่กระซิบบอกฉันว่า

เรื่อง ใส่บาตร

“อธิษฐานเสียก่อนนะ”

ฉันยกถาดทั้งถาดขึ้นเหนือหัวแล้วอธิษฐาน เป็นคำอธิษฐานที่แม่ไม่เคยคาดคิด และไม่เกี่ยวกับฉันมากนัก ฉันอธิษฐานขอให้พ่อปลอดภัยกลับมา จีวรสีเหลืองมาหยุดตรงหน้า ฉันลุกขึ้นใส่บาตร แม่ช่วยหยิบผลไม้ใส่ตาม เสร็จเรียบร้อยแล้วแม่กระตุกเสื่อฉันให้นั่งลงไหว้ พระท่านเดินไปแล้ว แสงเช้าเริ่มส่องโลก สีเหลืองที่มัวหม่นดูสว่างมากขึ้น ยิ่งไกลออกไปก็ยิ่งเหลืองสว่าง

นำเสนอย่อความเรื่อง ใส่บาตร

เรื่องสั้นเรื่อง ใส่บาตร ของชมัฎกร บางคมบาง
(แสงกระจ่าง)จากหนังสือวิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน้า ๑๒๔ - ๑๒๙ ความว่า

พระขรรค์

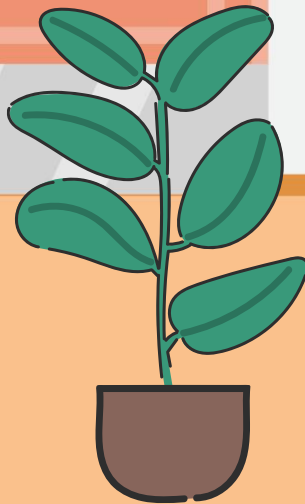

พระขันต์

น. อาวุธมีคม ลักษณะคล้ายดาบ มีคมสองด้าน ตรงกลางคอด
สมมุติเป็นอาวุธของเทพเจ้า

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง สื่อสารสร้างสรรค์(๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงานสื่อสารสร้างสรรค์ (๒)

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th
ติดต่อครูผู้สอนทาง แฟนเพจห้องเรียนภาษาไทย ม.๓ DLTV๙

